פ״נ

מרת גוענדל אשת ר׳
א״ה שטרויס ז״ל בת מהר״ר
יצחק אריה ווארמזער המכונ׳
זעקל ליב זצוקל״ל רב דק״ק מיכעל-
שטאדט.

עד הגל הזה ועדה המצבה
על אשה כגפן פוריה.
דעת ד׳ אותה נפשה
נכספה גם כלתה לשמוע תורה
כפ׳ פרש׳ לעני ולאביון שלח׳ ידיה
והצניע׳ לכת עם ד׳ כל ימי מגוריה
על כן כבדוהו כל מכיריה
ויהללו בשערים מעשיה ודרכיה.
מתה בש״ט ביום א׳ ז׳ אדר ראשון
תרל״ח לפ״ק ונקברת בכבוד גדול
ביום ב׳ ח׳ בו.

תנצב״ה

Dieses Buch gehört

Krendel Strauss

[illegible]

[illegible]

[illegible]

צאינה וראינה

בני

[illegible]

[illegible]

חמשה חומשי תורה

מגילות והפטרות

בלשון אשכנז

צאינה וראינה

בנות ציון בעטרה

שעיטר לכם איש חי רב פעלים אשר פעל ועשה פירש על התורה מעולם לא נשמע ולא נהיה כמוהו · ה׳ האיר את רוחו לאמר לו כה תאמר לבית יעקב אלו הנשים בלשון רכה לסבר את האוזן כפי מה שהוא גם כי איש אשר ששת ימים יעבור להביא טרף אל ביתו וביום השביעי ישבות למצוא מרגוע לנפשו בקראו בספר הזה אמלאה הארץ דיעה · אשר אזן חקר ותקן האלוף החסיר הר״ר יעקב בן הר״ר יצחק ז״ל ממשפחת רבינו אשר נטה אהלו לשבת בק״ק יאנווא :

ראשון תחלה נאמר כאשר שנדפס ספר הלז על ידי אבי״ו המנוח כהר״ר זלמן וצ״ל זה זמן ומנים טובא משמע · ואינם בנמצאים רק אחד בעיר ושנים במשפחה · והמה כרמי יקרים · אשר אין כל יד משגת לקנות ובאים אלי כמה אנשים ונשים ומבקשים מאתי להדפיס ספר הלז מחדש · בכן הסכמתי למלאות רצון המבקשים והקדמתי נעשה לנשמע כדי לזכות את הרבים ולהרביץ תורה ולהאדירה · ולא לגרוע אלא להסיף באתי · כאותיות חדשות ובציורים נאים ובהג״ה · ובנייר לבן · וכריו שחור כאשר עיניכם החזינה משרים ·

בזולצבאך

Cum Licentia

SERENISIMI DOMINE ELECTORIS PALATINI,

quà Tutoris, & AdministratorisDucatùs Solisbacensis.

בשנת צאינה וראינה **בנות ציון** לפ״ק :

בבית ובדפוס כהר״ר זעקל יצ״ו : בן כהר״ר אהרן ז״ל

בְּרֵאשִׁית

בראשית ברא אלהים את השמים ואת הארץ אן ערשטן טג בשאפט
הקב"ה היאל אונ' ערד אונ' די ערד וואר וויסט אונ' לער פינסטר
אויף דען אב גרונד אונ' דר (כסא הכבוד) פון הקב"ה דער איז
גשטאנדן אין לופטן איבר די וואסר · אונ' ווארום הט די תורה
אן גהובן איט דר (בית) · עס לערנט אונז וויא איז איין (בית)
הט דרייא זייטן די צו זיין אונ' דיא פירדי וואנט איז אופן אזו איז
אויך די וועלט דרייא זייטן הט הקב"ה צו גמאכט אונ' דיא וואנט
פון צפון הט הקב"ה קיין היאל· מרטן גמאכט דר ווארדן הקב"ה
וואל זאגן צו די לייט זאלט קומן אייערי געטר אונ' לאז מאכן דיא
פירדי וואנט דען איר הט זי גהאלטן פר איין גאט פר וואלט זי אוב
זי עפיס קענן · נאך איין פשט איז די (בית) איז ברכה אונ' דיא
(אלף) איז ארור וקללה) דרום הט גאט אן גהובן איט דר (בית
אונ' די (אלף) איז גפלוגן פר הקב"ה אונ' הט גזאגט היב איט
מיר אן די תורה איך בין דז ערשטי אות אין (אלף בית) דא הט
גאט גזאגט אויף דען בערג סיני ווער איך געבן דיא (עשרת
הדברות) וויל איך אן היבן איט דר (אלף אנכי ה' אלהיך) אונ' די
תורה הט דרום אן גהובן איט דעם ווארט פון (בראשית) ער
לערנט אונז די וועלט איז בשאפן פון וועגן דר תורה דידא הייסט
(ראשית דרכו) אונ' פון וועגן ישראל דיא דא הייסן (ראשית
תבואתו) · ער זאגט רבי יצחק ווארום הט אונז דיא תורה אן
גשריבן וויא גאט די וועלט הט בשאפן · דר וויל די תורה אייטל
אייטל אלות נייארט די עובדי כוכבים ומזלות דיא ווערן זאגן צו
ישראל ווארום נעמט איר איין ארץ ישראל אונ' גזלת דש לאנד דא
ווערן ישראל ענטפרן הקב"ה הט בשאפן די וועלט ער מאג זיא
געבן וועם ער וויל · אונזרי חכמים האבן גזאגט פון דרייארלייא
וועגן הט גאט בשאפן די וועלט פון וועגן דיא תורה דיא הייסט
(ראשית דרכו) אונ' פון וועגן די קרבנות דיא אן האט געבראכט
אין דס בית המקדש דס הייסט (ראשית) דרום וויל דאס בית
המקדש איז ווארן פאר בשאפן עהנדר די וועלט איז ווארן בשאפן
אונ' דס דריטי איז די וועלט איז ווארן בשאפן פון וועגן צדקה אונ'
מעשרות) דידא הייסן (ראשית דגנך) אונ' דרום וויל דיא
תורה האט גוויזן אויף דאס בית המקדש אין דען ערשטן פסוק
דרום ווייזט ער אונז וויא עס ווערט חרוב ווערן דרום זאגט ער
והארץ היתה תוהו ובוהו די ערד ווערט זיין פר וויסט דען
דיא שכינה ווערט זיך אב טאן אין חורבן דרום זאגט ער אלהים
ורוח אלהים מרחפת על פני המים דס ווייזט אונז ווען איר
ווערן זיין אין גלות דאך ווערט אונז די תורה ניט ווערן אב
טאן אונ' איר ווערן גלייך וואול די תורה הבן אין גלות אונ' דרום
זאגט ער אויף (ויאמר אלהים יהי אור) דס ווייזט אונז דס נאך
דעם גלות ווערט אונז גאט מאכן ליכט או ווערט אונז שיקן משיח
שטיט בייא אים גשריבן (קומי אורי כי בא אורך) דז איז טייטש
קום שטיא אויף דו ליכט אונ' לייכט אונז איט דיין ליכט די פרשה
לערנט אונז דס הקב"ה זאגט צו ישראל וויא עס איין ווערט גיין
אונ' דס די וועלט איז ווארן בשאפן וועגן משיח · ויאמר אלהים
יהי אור ויהי אור הקב"ה דר הט גוויא ליכט בשאפן דס איינ
ליכט איז די זון אונ' דס אנדרי איז די לבנה די לייכטן אויף דען
עולם · אונ' ווידר איין ליכט הט הש"י בשאפן דען צדיקים ווען
משיח ווערט קומן דס זעלביג ליכט איז גאנץ גרוס נייארט דער
עולם הט ניט זוכה גוועזן צו אזו איין גרוס ליכט דרום האט הש"י
דס זעלביג ליכט בהאלטן דען צדיקים · ער זאגט (ר' שמעון) פינף
אמל שטיט גשריבן ליכט אין דר פרשה קיגן פינף חומשים דידא
זיין אין דר תורה דען די תורה איז גגליכן צו איינם ליכט דז ערשט
(יהי אור) איז קיגן (ספר בראשית) דס הקב"ה האט בשאפן
איט דעם ליכט די וועלט · דס אנדר אמל זאגט ער (ויהי אור)
איז קיגן (ספר שמות) דס ישראל זיין גגאנגן אויז גלות מצרים
פון דר פינסטרניש אין דז ליכט אונ' שטיט גשריבן בייא דר זעלביג
גאולה (ולכל בני ישראל היה אור במושבותם) · דס דריטי אמל
זאגט ער (וירא אלהים את האור) דס איז קיגן (ספר ויקרא)
דס איז אייטל (דינים אונ' הלכות) די לייכטן אז איין ליכט אונ' דר
נאך זאגט ער ויבדל אלהים בין האור דס איז קיגן (ספר
במדבר) דז זאגט אונז אלז וויא ישראל זיין ווארן אב גשיידן פון
מירי ביזי מעשים דס זיא פאר גהאט האבן אונ' דס פינפטי אמל
זאגט ער (ויקרא אלהים לאור יום) דס איז קיגן (ספר דברים)
דז איז אייטל (מצות אונ' הלכות) די לייכטן אז איין ליכט דז ווייזט
אונז עס זיין פינף ליכט · איין ליכט דז די וועלט איז ווארן בשאפן
דס אנדר ליכט איז די גאולה איז גלייך צו איין ליכט · דס דריטי
ליכט איז ווען איינר תשובה הט גטאן אזו איז עז איין ליכט גווארן
דז זעלביג איז (ספר ויקרא) דס זאגט פון קרבנות דז דר מענש
הט תשובה גטאן דס ער האט בקענט זייני עבירות בייא דען
קרבן · דס פירדי ליכט איז דס בית המקדש · דס פינפטי ליכט
איז דיא תורה אונ' מצות אונ' דר פסוק (יהי אור) לערנט אונז
דס פון ערן ליכט הט הקב"ה בשאפן די וועלט [illegible]
האט גזאגט (יהי אור) דא הט זיך אן גהובן די וועלט צו בשאפן
אונ' דס ווארט (יהי) האט אין דער צאל פינף אונ' צוואנציג דאס
ווייזט דס דיא וועלט האט זיך אן גהובן צו בשאפן פינף אונ'
צוואנציג טאג אין (אלול) · אונ' אז דיא גמרא זאגט אין
(תשרי) איז דיא וועלט בשאפן גווארן · כלומר אין תשרי
איז דיא וועלט ווארן אויז בשאפן דען (אדם הראשון) איז אן
(ראש השנה) בשאפן גווארן דס זעלביג איז אן (ראש חודש
תשרי) אונ' וויל (אדם הראשון) איז ווארן בשאפן דא איז
נון אויז גוועזן דיא בשעפנים פון דער גאנצי וועלט · דען אלי
דינג ווארן פאר בשאפן עהנדר (אדם הראשון) איז ווארן
בשאפן דער ווארדן דאס דער מענש זאל זיך ניט האפרטיג האלטן
ער זאל זעהן דיא בהמות אונ' חיות זיין בעסר אז דער מענש זיא
זיין פר אן ווארן בשאפן · נאך איין פשט איז דער מענש איז
ווארן נאך אלי בשעפנים בשאפן דער ווארדן דאס דער
מענש זאל אלז געפינדן אן בירייט · (ויקרא אלהים לאור יום

הקב"ה דר הט ... ויהי ערב ויהי בוקר יום אחד אונ'
ער גהייסן צו דען ליכט טאג אונ' דיא פינסטר רופט
ער נאכט אונ' עס וואר אובנר אונ' מארגן איין טאג • ויאמר
אלהים יהי רקיע וגו' ער זאגט גאט עס זאל שטערקן זיך דיא
היאל צווישן די וואסר דען אן ערשטן טאג ווארן דיא היאל
גוועזן דא הט הקב"ה זי אן גשריבן דען אנדר טאג דא הבן זיך
די היאל גשטערקט פֿון פֿארכֿט הקב"ה • (בתוך המים) דיא
היאל הבן איין אונטר שייד גמאכט צווישן דען וואסר דען עז זיין
איבר די היאל אויך וואסר גלייך אז אויף דר ערדן אונ' דיא וואסר
זיין אזו הויך איבר דען היאל גלייך אזו ווייט אז דא איז פֿון היאל
ביז אויף דר ערד אונ' איבר די היאל המנגדי וואסר אין די ליפטן
איז גיפֿאסט פֿון גאט אונ' די וואסר האבן זיך גקריגט אונ' האבן
גזאגט איר ווען זיין אובן איבר דיא היאל אונ' ווארום זאלן איר
אונטן זיין אויף דר ערדן דא הט הקב"ה צו גזאגט דען וואסר אויף
די ערדן דס אן זאל קיין קרבן ברענגן אויף דען מזבח נייארט
אן אזו זאלן דר בייא הבן אונ' דז זאלן קומט פֿון דען וואסר אונ'
בייא אלי טאג הט הקב"ה אן גשריבן (כי טוב) אונ' בייא דען
אנדרן טאג שטיט ניט אן גשריבן (כי טוב) דר וויל די בטעפנים
פֿון דען אנדרן טאג איז ניט גאר אויז גוועזן דרום שטיט ניט (כי
טוב) דען די וואסר זיין אן אנדרן טאג ניט רעכט אויז בשאפֿן
ווארן נייארט אן דריטן טאג דו הקב"ה הט אויז בשאפֿן די וואסר
דא הט גאט צווייא מאל גזאגט (כי טוב) איין מאל דו די וואסר
זיין ווארן אויז בשאפֿן דז אנדר מאל קיגן דז די ערד איז ווארן
פֿר ריכט אן דעם דריטן טאג • אונ' עטליכי חכמים זגן עז שטיט
דרום ניט (כי טוב) בייא דען אנדרן טאג דר וויל דז גיהנם איז
ווארן בשאפֿן אן דען אנדרן טאג אונ' עטליכי חכמים די זאגן דיא
קריג הבן זיך אן גהובן אן דען אנדרן טאג דס ... די וואסר הבן
מיט אנדר גקריגט דרום שטיט ניט (כי טוב) בייא דען אנדרן
טאג דען עס קומט ניקס גוטס פֿון קריג אונ' וויל דיא קריג זיין
ווארן בשאפֿן אן דען אנדרן טאג דרום איז אויך ווארן בשאפֿן
דס גיהנם אן דעם זעלביגן טאג דען ווער דא קריגט דר פֿאלט
אין דז גיהנם אז (קרח) איז גשעהן אז די גמרא גיט אין (פרק
האוכר את הספינה) ער זאגט (רבה וון חנה) ער וואר איין מאל
גין אין דר מדבר דא קאם צו אים איין (סוחר) אונ' זאגט צו אים
איך וויל דיר ווייזן וואו קרח איז ווארן פֿר טונקן אין דער ערד דא
הט ער גזעהן די ערד צו שפאלטן אונ' רויך איז הרויז גגאנגן דא
נאם ער איין טפיס אונ' ליגט דרויף וואל אונ' שטעלט דען ספיס
מיט ... וואל ... יבר די שפאלטן דא וואר דיא וואל פֿר זענגט פֿון דען
פֿייאר דס דא איז אין דר שפאלטן דא האט ער גהערט וויא אן
פֿר ימאט אויז דען זעלביגן שפאלט אשה איז אמת אונ' זיין תורה
איז אמת אונ' איר זיין פֿאלשי ליגנר אונ' אלי דרייסיג טאג קערט
אן אום דס פֿייאר פֿר די אין גיהנם דר ווארטן וויא זאלן אוז לרות
הבן אונ' זי טרייאן אשה איז אמת אונ' זיין תורה איז אמת דרום
איז מיטל בר גווארנט זיין קיין קריג צו הבן אונ' עטליכי חכמים

ימגן אן זאל קיין מלאכה אן היבן אן מונטאג ... גשריבן (כי טוב) אן מונטאג אונ' פֿון ... איז אלי טאג קריג גווארן אן דריטן טאג ... הקב"ה הט גהייסן די ערד זאל אויז ציהן ... איין טעם אלס דר חפֿצין שמעקט ... טעם אונ' אן פֿירדן טאג איז אויך קריג ... צו וואס זאל דיא וון לייכטן איך וויל ... קליין גמאכט איט איר ליכט • אן פֿינפֿטן טאג ... אן הט דר שלאגן דס וויב פֿון דען (לויתן) ... צו די צדיקים (לויאת האמיח) ... הראשון) איין עבירה גטאן אונ' איז ווארן פֿר טריבן ... ערן נון קאן אן זעהן דס פֿון דען אנדרן טאג ... אלי די קריג • (יקוו המים) אן דריטן טאג ... זי זאלן זיך אויף איין נאאלן אלי די וואסר אויף איין ... אן זאל זעהן די ערד אונ' אזו בלד זאלטן זיך ... איין שטאט דו זעלביג איז דו (ים הגדול) אונ' הקב"ה ... הקב"ה הט גזאגט די ערד זאל אויז ציהן גראז אונ' קרויט ... הבן אלס דז אופס אבר די ערד האט דס ניט גטאן ... ווארן פֿר פֿלוכט איט אדם הראשון • (יהי מאורות ...) טאג זאגט גאט עס זאל זיין די ליכט אין היאל ... ערשטן טאג איז דו ליכט גוועזן נייארט זיא הבן ניט ... היאל ביז אן דען פֿירדן טאג דא הט הקב"ה גהאנגן ... לבנה אן היאל איט די וואלות אונ' דיא אזלות אונ' ... ליכט זאלן זיין צו לייכטן ווען דיא זון ווערט ... איין סיאן אויף די עבֿדי חאה דס גאט ווערט ... (אפלה) אונ' ווען ישראל חס ושלום ווערן ביז זיין ... לבנה אין היאל נשלאגן דא ווערט אן זעהן איין ... צירנט אויף ישראל אונ' די זון אונ' דיא לבנה זיין ... צו אארגן איז די זון איין לייכט ווען עז צייט איז ... די זון אויף גיט אונ' קריאת שמע צו אובנד איז ... אין ה אל סויף גין • אונ' די זון אונ' לבנה דיא זיין ... (יאים טובים) דז אן זאל וויסן אלי די יאים טובים ... צו אכ' דז אן רעכנט נאך דר לבנה אונ' דז אן ... אדר נאכט איז אונ' דז אן זאל וויסן ווען דו יאר ... זאגט (ר' עזריה) עז איז ניקס אער בשאפֿן וואר ... דיא זון אבר הקב"ה זאגט דיא אותות ווערן דיא ... פֿר איין ע"א ווען זיא ווערט אליין לייכטן • ... הקב"ה אויך בשאפֿן דיא לבנה דס זיא ניט ... זון פֿר איין ע"א • אונ' דיא און אונ' דיא לבנה ... אלי ביידי גרוס גוועזן איט אירן ליכט נייארט ... גזאגט וואו צו זאלן איר צווייא לייכטן לאו איך אלין ... האט הקב"ה גזאגט דוא אוזט קליין ווערן דער ... ווינסט קעסטליך האלטן אונ' אלסט אליין לייכטן ...

... זיין • אונ' דר (בחיי) שרייבט אין פרשת פנחס בייא דען ... קרבן ראש חודש) שטיט גשריבן (חטאת ליי) אער או בייא ... דען הקב"ה הט בשאפֿן דיא זון אונ' דיא לבנה גלייך ... הרבנות דען הקב"ה הט ... די לבנה די הט איר ליכט גאר פֿון דר זון ... אירם ליכט נייארט די לבנה זיא לייכט פֿון דער זון ... די לבנה די איז זעלבר שוואר נייארט ... (רבונו של עולם) האסטו ... הט די לבנה גזאגט צו הקב"ה ... (כח) גהאט דס איך העט קענן פֿון איר זעלברט לייכטן אין ... איך בין גלייך אזו וואול גוועזן אין דען עולם אז דיא זון אונ' דיא ... אות עולם ווערן זאגן חס ושלום דו האסט ניט כח גיהט צו אאכן ... איין ליכט בזונדר אלוו בלד צירנט הקב"ה אונ' זאגט ווילסטו ... איר איין ליכט אזו זיך אינגרן דר וויל דוא קיגן איר ... זערגן אונ' זאגט דיין ליכט וואס דו האסט אאר פֿון דר און ... גרעט אונ' אפֿילו דו ליכט וואס דו האסט (רבס"ע) דר וויל איך האב ... איך אינרן • דא זאגט די לבנה (רבס"ע) דא ענטפֿרט הקב"ה ... גרעט דס זאל זיך איין ליכט אינרן • דא ענטפֿרט הקב"ה ... גרעט דס זאל איך איין ליכט זאל זיין פֿון דר זון דס ווייס איך וואול ... איך הב בשאפֿן דיין ליכט זאל זיין פֿון דר זון דס ווייס איך וואול ... ארום נייארט וויל דו האסט גלייך גרעט דא זאלן אייני קינדר ... ערם איין קרבן ברענגן אלי (ראש חודש) ווען זיך דיא לבנה ... אונ' ווערט זיך בנייאן אונ' דיא זון איז גוועזן בייא טאג צו ... אונ' דיא לבנה בייא נאכט גלייך אז ליכט אז בייא טאג דא ... ריא לבנה בייא נאכט גלייך אז ליכט אז בייא טאג דא ... איין קיין חילוק גוועסט צווישן טאג אונ' נאכט דא הט הס"י גזאגט ... מיט אוון וויסן ווען עס טאג אודר נאכט איז דר ווארטן זיא אלן ... נווי רומן בייא נאכט פֿון אירי הענדל אודר ארבייט אונ' זאלט ... גוועזן זיין ליכט בייא נאכט אז בייא טאג דא העט דר אענש ... בייא נאכט אויך אז בייא טאג אונ' העט קיין רוא גהאט ... ווער בלד גשטארבן פֿר גרוסי ארבייט • נאך אער זאגט ... הקב"ה די נאכט אוז אן הבן צו לערנן תורה דס די לייט שטיל זיין ... קאן אן וואול לערנן אונ' הקב"ה האט גוויין ווען איינר תשובה ... דא איז אין הקב"ה אוחל גלייך אז איר גפֿינדן בייא דר לבנה ... הס"י הט גהייסן אן זאל איין קרבן ברענגן אן (ראש חודש) ... די לבנה טוט בוויין גאט זאגט ברענגט פֿון איינט וועגן ... קרבן צו גאט דס איך הב גטאן ווידר דער לבנה • אונ' דרום ... גשריבן בייא (קרבן ראש חודש חטאת ליי) דז איז טייטש ... קרבן צו גאט כלומר פֿון גאטס וועגן • (ישרצו המים) גאט ... אן פֿינפֿטן טאג זאלן עבט ווידאגן אונ' ווערן בשאפֿן איין לייב ... בגריג די פֿיגל אונ' פֿליגל אונ' מונאסין אונ' אלי פֿיש אונ' דר פֿיש ... גרוס (לויתן) איט זיין וויב אונ' גאט דר הט גוויסט ווען דר ... יתן) שערט זיך בהעפֿטן איט זיין ווב אונ' ווערן קינדר הבן ... אעבטן ויא דען עולם אום קערן איט איר שטערק דרום הט ... הקב"ה דיא נקבה דר שלאגן אונ' הט זיא איין גזאלן דען צדיקים ... אן טעגן אשיח אונ' דרום האט הס"י דיא נקבה דער ... אגן אונ' ניט דען זכר דען ווען דיא נקבה וואר לעבן גבלבן ... העט זיא איט אנדרי פֿיש צו טיקן גהאט אונ' גרוסי קינדר ... דיהעטן די וועלט אום גקערט אבר דער (זכר) ווען ער ... צו טיקוהט איט אנדרי פֿיש נאך גלייך וואול קענן זיי ניט גרוזי ... זיין ריקינדר דר פֿון אונ' גאט הט גבענטט די פֿיש אער דען

... אנדרי בטעפֿנים דען אלי די זייט די פֿאגן דיא פֿיש דען זיא הבן איין ברכה הבייא זי איין ברכה אנדרי בטעפֿנים רען אלי די זייט דר פֿאגן דיא פיש דען זיא הבן
קיין הערן זי זיין פֿרייא אונ' דרום הט הקב"ה הבייא זי איין ברכה
אן גשריבן דס זי זיך זאלן אערן אונ' וואן אן אי גלייך ווערט פֿיל פֿאנגן •
אונ' די חיות הבן אויך קיין הערן גיט אונ' זיא זיין פֿרייא אונ' אן
פֿאנגט זי זער פֿיל דאך הט הקב"ה קיין ברכה אן גשריבן בייא
דען חיות דר וויל די טלאנג איז אויך גוועזן איין (חיה) אונ'
הקב"ה דר הט זי ווען פֿלוכֿן דרום האט הקב"ה בייא קיינר
חיה איין ברכה אן גשריבן דר ווארדן דיא טלאנג זאל ניט זיין אין
דר זעלביגי ברכה • אונ' דער פסוק האט גהייסן עטליכי פֿיש
(תנינים גדולים) דען עס זיין פֿיש די זיין פֿיל הונדרט איילן גרוס
אז וויא די גמרא אויך גיט אין (פרק האוכר את הספינה) זאגט
(רבה בר וון חנה) דס ים האט אויז גווארפֿן איין גרוסן פֿיש •
דא הבן זעכציג שטעט גגעסן דר פֿון אונ' זעכציג שטעט דיא הבן
זיך איין גזאלצן דר פֿון צו עסן אונ' פֿון איין אויג איז ווארדן דרייא
הונדרט אאס איל אונ' טאאלץ אונ' דא דז יאר הרום אאר קאם
איך ווידר דא זעלבסט אהין דא האט אן גיזעגט אויז די ביינר פֿון
דען זעלביגן פֿיש גרוסי באלקן צו בויאן אין דר זעלביגי שטאט אונ'
נאך אער זאגט דר זעלביג רבה וון חנה איר קואן איין מאל איטן
אין דען ים דא הבן איר גזעהן איין גרוסן פֿיש אונ' זיין רוקן וואר
איט דר ריבר גאנגן איבר די וואסר אונ' זאנד וואר אויף זיין רוקן •
איר גינגן אויז דען טיך אויף דען זעלביגן פֿיש איר גדאכט עס
וואר איין בערג אונ' גטן פֿייאר דרויף אן צו קאכן אלס נון דאס
פֿייאר גרוס וואר אונ' דר פֿיש פֿילט דז פֿייאר דא קערט זיך דער
פֿיש הרום אונ' וואר דס טיך ניט נאהנט גשטאנדן בייא דען פֿיש
איר ווערן אלי דר טרונקן • ער טרייבט דער בחיי דרום וויל
הקב"ה הט גבענטט די פֿיש דרום זיין זי איבר גבליבן בייא דען
אבול דען אלי דינג איז ווארן פֿר לארן אין דען אבול אויזר די פֿיש •
(נעשה אדם) אן זעקסטן טאג זאגט הקב"ה איר וועלן בשאפֿן
איין אענש; דען הקב"ה לערנט אונז דאס דער אענש ניט זאל זיין
איין (גוותן) אונ' זאל זיך בידאטן אונ' (ענוות) הלטן איט אנדרי
ווען ער עטוואס טון וויל ווען עס גלייך שטאפֿלי לייט זיין אלס ער
איז דאך זאל ער זיא פֿרעגן • אונ' דרום אויך האט הקב"ה דיא
אלהים גפֿרעגט דרום וויל דער אענש האט אוו איין פנים אז
איין אלאך דא ווערדן דיא אלהים (אקנא) זיין דען אענשן
דרום אויך האט הקב"ה גזאגט צו דען אלהים איר ווען
בשאפֿן איין אענטן אבר אלי וועגן האט גיאאנט דר צו גהאלפֿן
צו בשאפֿן נייארט הקב"ה זעלברט • אליין האט ער אין בשאפֿן
אז דר פסוק זאגט (ויברא אלהים את האדם) דס איז טייטש
גאט אליין האט בשאפֿן דען אענטן אונ' הקב"ה הט גזאגט
ווערט ניט זיין אזוו אין גיסטאלט אז די אלהים זיין אין היאל
אויך אויף דר ערד; דא ווערט זיין איין קנאה בייא דען בשעפֿנים
דרום האט הקב"ה בשאפֿן דאט גלייכן אוט דיא (אלהים)
איט שכל אונ' איט גיסנאלט איינם אענש אויף דער ערדן
אונ' הס"י דר זאגט דר אענט זאל גוועלטיגן אן דען פֿיש אין ים
אונ' אן דיא פֿיגל אין ליפֿטן אונ' אן דען פֿיך אויף דער ערדן